

Vallapäevadel valmitati puuskulptuure ja puhuti klaasi

1. – 7. augustini oli Järvakandi elurütm taas tavapärasest pisut erinev: kui esmaspäevast laupäevani valmistasid Järvakandi kogunenud skulptorid siin puuskulptuure, siis reedest pühapäevani leidsid aset vallapäevade põhisündmused.

Puupäevade pidulikul lõpetamisel austati ka tublimaid kodukaunistajaid

1. – 6. augustini toimunud puupäevadele ehk 15. puusümposioonile (vt JK nr 6) olid korraldajad kutsunud kümme skulptorit Argentiinast, Venemaalt, Ukrainast, Lätist ja Eestist. Erinevatel põhjustel jäid tulemata üks argentiina ja üks eesti kunstnik. Samas sai aga puuskulptuuri alal võimaluse oma kunstiannet demonstreerida German Hamonjan Järvakandist.

Puuskulptuuride valmistamist oli klubi juures huvilistel võimalik jälgida esmaspäevast reedeni, laupäeval toimus kohalikus kinomajas puupäevade pidulik lõpetamine, kus tunnustati osalenud kunstnikke (vald tänusõnade ja meenetega, AS Järvakandi Klaas kingitusega) ja näidati filmi “Kuidas sündis kunst”. Et lisaks skulptuuride valmimist uudistamas käinud publikule ka kunstnikud ise üritusega rahule jäid, kinnitab puupäevade ühe ellukutsuja ja korraldaja kunstnik Heiki Kongi mõtteavaldus, et ka 16. puusümposioon võiks toimuda Järvakandis.

15. puusümposiooni lõputseremooniaga oli ühildatud ka iga-aastase üleriigilise kaunima kodu konkursi siinsete võitjate autasustamine (igast vallast neli). Kõiki väljavalitud autasustati peaministri tänukirja ja mastivimpliga, selleaastast konkursi võitjat lisaks ka puupäevadel valminud skulptuuriga. Tänavuseks võitjaks otsustas konkursikomisjon kuulutada AS Järvakandi Klaas külalistemaja (Tallinna mnt 45 A), selle tunnustuseks anti lisaks tänukirjale ja vimplile üle ka Ormar Tamme teos “Aknad”. Teisteks tänukirja ja mastivimpli saajateks osutusid Josina Ütt ja Toivo Riipinen (Tallinna mnt 24, maja kaasomandis), Andres Mäekallas (Uus tn 8) ning Ervin ja Karin Lega (Uus tn 41).

Teised puupäevadel valmistatud skulptuurid on leidnud oma alalise asukoha mitmel pool alevi aedades ja haljasaladel: nii soovis Peterburi skulptor Natalia Chistyakova, et tema loodud inglikuju “Põlvitav ingel” kaitseks kohalikku politseimaja, kuuldes aga, et tegu on vallamajaga, kus asub ka konstaablipunkt, leidis kunstnik, et seda sobilikum antud hoone ümbrus tema teose jaoks on; Kuldar Moor leidis, et tema “Tool varvastel” sobib vallamaja fuajeesse; laste mänguväljakul sai koha Diana Allase töö, kooli juurde paigaldatav peagi Tõstamaa koolis direktorina töötava Toomas Mitti “Klaasikandi” (skulptori teine skulptuur asub lasteaia õuel); hooldekodu valvab German Hamonjani “Öökull”; valla lipumasti juurde paigutati Petro Romanjuki “Naine”, kiriku tagusele haljasalale Evgeni Zavjalovi “Muusa”; Janis Osise “Mees ja naine” müüdi eraisikust ostjale (müügitulust kasutati puupäevade korralduskulude katteks).

Muuseumis puhuti klaasi ja arutati tulevikuperspektiivi

Laupäeval, 6. augustil avas külastajatele ukсед esialgu küll veel ehitusjärgus olev (pooleliolevad sisetööd) klaasikoda, samuti leidis tantsuplatsina vallapäevade avatseremoonial juba rakendust ka püsieksponaatide maja vastvalatud põrand.

Vallavanem Mart Järvi arvates võiks klaasikoja hoones toimunud sündmuse pidada ka Järvakandi Klaasimuuseumi II osa sümboliseks avamiseks. Muuseumi juhataja Allan Kima sõnul on klaasikoda kavas ametlikult avada 2006. aasta augustis. Olgugi et pooleliolevas hoones demonstreeris oma klaasipuhumisoskusi Ants Leinberg Karinu klaasikojast, on hoone siiski veel lõpuni välja ehitamata ja sisustamata. Viimasest hoolimata võisid meistri juhendamisel klaasipuhumist proovida kõik soovijad.

Puhumisdemonstratsioonil kasutatud klaasisulatusahi oli toodud Meleski Klaasimuuseum-Erakogust, selle seadis kasutamiskõlblikuks Henn Heinsoo (remontis ahju, katsetas erinevaid variante põlemiseks vajaliku õhu juurdevoolu tagamiseks jne). Pühapäeval, 7. augustil tegutses H.Heinsoo sulatusahju juures juba klaasimeistri kohustes (A.Leinberg sel päeval ei osalenud), valmistades Järvakandi päevade klaasist mälestusmedaleid.

Muuseumis toimunud üritustel osales ka Eesti Kunstiakadeemia emeriitprofessor Maie – Ann Raun, kes tegutseb nii klaasitootmise ajaloo uurija, kunstniku kui õppejõuna. M-A Raun oli klaasimuuseumiga tutvunud juba mõni nädal enne Järvakandi päevi ning leidnud, et Järvakandi Klaasimuuseumist võiks saada üleriigiline keskus, kus tutvustatakse Eesti klaasitootmise ajalugu. A.Kima sõnul näeb emeriitprofessor siinses klaasimuuseumis potentsiaali, sest seni pole Eestis kogu klaasitootmise ajalugu koondavat keskust. Tegelikult on üle-eestiline tähendus muuseumi põhikirja juba tema asutamisel ettenägelikult sisse kirjutatud.

Samuti pakub M.-A. Raun kogenud klaasikunstnikuna abi klaasikoja edasisel arendamisel. Nii on M.-A. Raun leppinud kokku mitme klaasikunstnikuga tööde muuseumile kinkimise suhtes ja anetanud ise Järvakandi muuseumile Eesti vanima Hüti klaasikoja toodangu rekonstruktsioonid (tema enda juhendamisel valmistatud) ning teisi esemeid.

Järvakandi Klaasimuuseumi juhataja Allan Kima on seisukohal, et kui siinsest klaasimuuseumist saaks kunagi üle-eestilise tähtsusega klaasi kuumtöötlemise ajalugu eksponeeriv ja tutvustav keskus, siis loob see võimalused nii riiklikuks rahastamiseks kui ka uute töökohtade tekkeks.

Vallapäevade kavasse mahtusid ka spordiüritused, lustipeod ja jumalateenistus

Lisaks puupäevadele ja sündmustele muuseumis peeti vallapäevade ajal maha ka mitmed spordivõistlused (traditsioonilised lahtised kergejõustikuvõistlused ja alevijooks), avatud oli mitu näitust, pakuti järvakandilastele ja külalistele meelelahutust nii basseinipeol kui rahvamaja tantsuõhtutel. Ei puudunud programmist ka sellise ürituste puhul pea et kohustuslikuks saanud laul.

Ja mõeldud oli muidugi ka lastele: neid ootasid karussellid ja batuut, etenduse andis lasteteater, koerasõpradel oli võimalus käia koertenäitusel.

Ja nagu tavaks on saanud, lõppesid neljandadi Järvakandi päevad kogunemise ja pidulike sõnavõttudega vabaduskivi juures ning jumalateenistusega Järvakandi Pauluse kirikus.

Maailmaturu kütusehindade mõjust Järvakandi kaugküttetarbijatele

Kütuste hindade tõus maailmaturul puudutab meist igahüht - keda rohkem, keda vähem. Seda on tunda nii autot tankides ja bussipiletit ostes kui ka kaudselt kõigi kaupade ning teenuste hindades. Kõige rohkem hakkab tundma andma kütuste kallinemine just talvisel küteterioodil. See pole üksnes järvakandilaste mure samuti mitte ainult Eesti probleem.

Energeetiline sõltuvus välisriikidest, mis ei hiilga just demokraatlikkuse ja vaba turumajandusega, kätkeb endas palju riske. Maagaasist kui kütuseliigist sõltuvad täielikult peale Eesti ka Läti ja Leedu, kolmveerandi ulatuses ka Ungari ja Tšehhi. Eesti Gaas AS ostab maagaasi sajabrotsendilisel meie idanaabrite Gazpromilt.

Gazprom on Venemaa riigikassa täitmise jaoks väga tähtis ettevõtte ning nüüdseks tugevalt Kremli kontrolli all. Viimase poliitika Eesti suhtes tervikuna ei ole aga just väga sõbralik. Vene Riigiduumi tegi 8.juulil peaminister M.Fradkovile pöördumise, milles palutakse Eestisse, Lätisse, Leedusse, Ukrainasse ja Moldovasse tarnitava gaasi hind üle vaadata ning viia tasemele, mida maksavad Lääne-Euroopa riigid, nt Saksamaa. Gazpromi asedirektori A. Rjazanovi sõnul valmistatakse hetkel ette kolmeaastast üleminekuperioodi Eestile müüdava gaasi hinna tõusuks EL-i tasemele. Seega on maagaasi hinna edasine tõus juba lähiaastateks paika pandud.

Õnneks aitab poliitilist survet maagaasi hinna veel järsemaks tõusuks siluda see, et Eesti Gaasi aktsionär Gazprom kuulub ka Eesti Gaasi omanikeringi, olles 37-protsendilise osalusega ettevõtte suurim aktsionär. Arne Saare, Eesti Gaasi juhi sõnul on neil Gazpromiga maagaasi osas hinnakokkulepped 2007. aastani ning selle aasta lõpus alustatakse läbirääkimisi uue pikaajalise hinnakokkuleppe sõlmimiseks, mis kehtiks aastateks 2007-2015.

Venemaa maagaasile Eestis alternatiivi pole. Norra maagaasi siia pumpamine Lääne-Euroopa (Roots-Taani) kaudu läheks Eesti Gaasi kinnituse kallimaks. Vastupidi, plaanis on ehitada hoopis Venemaalt uusi trasse Euroopa suunas. Alustatud on Põhja-Euroopa gaasitrassi projekti väljatöötamist. Trass plaanitakse ehitada mööda mere põhja Viiburist otse Saksamaale.

Kuna OÜ Järvakandi Soojus kasutab kütusena maagaasi, siis puudutab ka kogu eelnev jutt ka meid. Maagaasi hind suurtarbijatele, nagu on ka OÜ Järvakandi Soojus, hakkab järgmisel aastal põhiliselt sõltuma 1%-se väävlisisaldusega kütteõli noteeritud hinnast Rotterdami börsil, mille avaldab väljaanne Platt's European Marhetscan. Selle jaoks on konkreetne valem. Kalendrikuu gaasi hind kuulub igakuiselt läbivaatamisele. Gaasi hinda korrigeeritakse igakuiselt veel gaasi kütteväärtuse järgi, samuti on gaasi hind seotud euro ja Eesti krooni vahelise kursiga. Lihtsamalt seletatuna oleks see nii, et kui kütteõli hind maailmaturul langeb, siis langeb meile ka ostetava maagaasi hind ja vastupidi.

Eesti Gaas pakub osta ka kogu aastaks fikseeritud hinnaga maagaasi. Peab olema hea makroanalüütik, et valida kahest variandist soodsam. Pidev trend on siiani olnud kütuste hinna tõusu suunas.

Järgmiseks kalendriaastaks on Eesti Gaas AS teinud juba OÜ Järvakandi Soojusele maagaasi ostuks konkreetse hinnapakumise. Selles on ette nähtud üsna järsk 34,5 %-ne hinnatõus võrreldes praeguse maagaasi ostu baashinnaga. See toob automaatselt kaasa ka müüdava soojusenergia piirhinna tõstmise paratamatuse, kuna kütuse maksumus soojusenergia piirhinnas moodustab üle 50%. Sellist järsult kasvavat kütusehinna tõusu ei saa pikemaks perioodiks taotletavasse soojusenergia piirhinda sisse planeerida (tarbijale kahjulik). Sellised kütuse hinna muutused võivad ka edaspidi tekitada vajaduse soojusenergia piirhinna muutmiseks. Vastavalt kaugkütteseadusele vaatab vastava taotluse läbi ja kinnitab OÜ Järvakandi Soojusele soojusenergia piirhinna Järvakandi Vallavalitsus.

Ainuüksi selline kütusehinna 34,5 %-ne hinnatõus toob automaatselt endaga kaasa soojusenergia piirhinna tõusu ~19% ning vajaduse taotleda soojusenergia uueks piirhinnaks juba vähemalt ~ 494 krooni MWh eest.

Maagaasi hinnapakumine kehtib meie jaoks 1.oktoobrini. Praegu käivad läbirääkimised hinnatõusu üle. Püüame teha enda poolt kõik, et gaasi hinda soodsamaks rääkida. Liiga suureks optimismiks ma selles põhjust ei näe, kuid mingeid positiivseid märke on antud. Kahepoolne soov on leping Eesti Gaasiga allkirjastada juba augusti lõpus.

Kõigile maagaasi suurtarbijatele mõjub läbirääkimistel Eesti Gaasiga väga negatiivselt hiljutine „pommudis“, et Narva Elektriijaamade õlitehas müüs oksjonil maha pool oma talvisest põlevkiviõli toodangust ja kütteõli hind kerkis Eestis seniselt lõpphinnalt 2000 krooni tonni eest kuni 4000 kroonini tonn. Põlevkiviõli tegi veel suurema ja järsema hinnatõusu kui maagaas, see puudutab kuni 60 % Eesti kaugküttetarbijatest. Kohaliku põlevkiviõli hinna selline pea kahekordne kallinemine on majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi „üles äratanud“.

Selle artikli kirjutamise ajaks on kokku kutsutud ümarlaud, millest võtavad osa tootjate esindajad, energiaturuinspeksioon, majandus- ja kommunikatsiooniministeerium ning EJKÜ. Loodame, et sealt tuleb häid uudiseid kõigi Eesti soojatootjate ja eelkõige kaugküttesooja tarbijate jaoks, sõltumata tootja poolt kasutatavast kütuseliigist. (Artikli kirjutamise ajal uudised ministeeriumi tasandil veel puudusid.)

Meie maakonnas kasutatakse kaugküttes põlevkiviõli Raplas, Kehtnas, Alus ja Orgital. OÜ Alto Soojuse (Kehtna) tegevjuht A. Kursson on öelnud, et nende poolt läheb Kehtna Vallavalitsusele taotlus kehtestada soojusenergia piirhinnaks ~795-800 krooni MWh! Uus hind saab hakata kehtima alles 3 kuud pärast selle kinnitamist vallavalitsuses, kütust tuleb aga neil osta juba praegu uute kõrgemate hindadega. Kütteõliga soojatootjad on tänase seisuga väga raskesse olukorda sattunud.

Eesti Gaasi toetuseks ja mingiks lohutuseks võib öelda, et nende poolt pakutava hinnavalemiga hoitakse maagaasi hind selline, et see peaks alati olema soodsam ja konkurentsivõimelisem kui kütteõli. Senine suhteliselt suur hinnavahe on tänaseks kahjuks küll kokku sulanud.

Tulevik

Järvakandis maagaasile soojusenergia tootmisel alternatiivi suurt ei näe. Perspektiivi võib kaugemas tulevikus näha ainult biomassil (turvas, puit vms) töötaval koostootmisjaamal. Investeering oleks aga väga suur.

Kuna meil on kasutada täna maagaas, mis jääb kindlasti ka edaspidi soodsamaks kui kütteõli, siis otsime muid teid soojusenergia piirhinna ohjeldamiseks.

Euroopa Liit on teadvustanud endale suurt energeetilist sõltuvust kolmandatest maadest. Energiasõltuvuse kiire kasvutempo ennetamiseks on välja töötatud rida abinõusid, peamiseks peetakse primaarenergia kokkuhoidu. „Roheline tuli“ on antud elektri ja soojuse koostootmisele, eelistatult taastuvate biokütuste baasil, samuti maagaasil baseeruvale.

Sellel suunal otsib võimalusi ka OÜ Järvakandi Soojus, kes on tellinud TTÜ Soojustehnika Instituudilt uuringud maagaasil töötava koostootmisjaama (ühel seadmest väljastatakse kahte liiki energiat) püstitamise võimalikkuse kohta Järvakandis. Konkreetne leping on veel allkirjastamata, sest on esitatud taotlus nende uuringute rahastamiseks majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumile. Ootame positiivset lahendust.

Kõne alla võiks arvatavasti tulla mootorajamiga koostootmisagregaat või gaasiturbiin. Koostootmise kombiaamas on võimalik kuldada kuni 40 % kütust vähem, kui tootes sama kogust elektrit ja soojusenergiat eraldiseisvates seadmetes.

Järvakandi klaasitööstuse lugu – 125 aastat klaasisulatusahjude lõomas

9. AS Järvakandi Tehased – 1930ndate aastate Eesti Vabariigi eesrindlikum ja edukam ettevõte (alg JK nr 6)

Aastatel 1934 -1935 jätkus puidutehase moderniseerimine. Saeveskisse olid üles seatud kolm firma Bolinders saeraami koguvõimsusega 100 tihumeetrit saematerjali vahetuses. Kastivabrikus olid tähtsamad seadmed kaks firma Bolinders hõvelmasinat, rida järksaage, seitse mehhaanilise etteveoga lahksaagi, kaks paksushõvelmasinat, kalasaba tapi-liimimismasin ja mitmeid teisi väiksemaid masinaid. Kastivabrik tootis hõvel- ja kastilaudu. Saematerjali kuivatamiseks ehitati auru- ja puitkuivatite võimsusega 40 tihumeetrit puitu ööpäevas. Kuivati kõrvale rajati puitvillatööstus kahe puitvillamasina Rehau ja ühe sama marki puitvillapressiga. Puitvilla toodang oli 2500 kilogrammi vahetuses ja seda kasutati klaasi kastidesse pakkimisel.

Puidutoodang (kasti- ja hõvellauad) läksid eksportkaubana põhiliselt Inglismaale. 1937. aastal eksporditi Inglismaale 4026 standardit kastilaudu hinnaga 332,83 krooni standard ja 41,6 standardit hõvellaudu hinnaga 268,33 krooni standard (1 standard = 6,211 tihumeetrit). 1938. aastal turustas puidutööstus 4072 standardit kasti- ja hõvellaudu ning 1154 standardit servatud laudu hinnaga 2832293 krooni. Klaasitööstus turustas 1056751 ruutmeetrit klaasi 1304932 krooni väärtuses. Seega toodeti ja turustati puidutoodangut rahalises väljenduses üle 2 korra rohkem kui klaasi.

Suurtootmine vajas palju toorainet. Liivakaevandamine oli nihkunud Petserist Piusa liivakaevandusse. Sooda osteti välismaalt. Paekivi murti põhiliselt tehastest 12 kilomeetrit lõunas Kergu maantee ääres asuvast Kaisma kivimurrust. Muutusi oli toimunud küttemajanduses. Puidumaterjali jäätmete nappus sundis otsima muud odavat kütust. Gaasigeneraatorites hakati gaasistama turvast, mida toodeti Järvakandi Nõlvasoo turbarabast. Puidutootmiseks saadi metsamaterjali põhiliselt Reichenau metsade ülestöötamisel. Lisaks osteti metsamaterjali nii riigi- kui ka eraettevõtelt.

Professor Maks Roosma, klaasi ajaloolane ja -kunstnik, hindas Järvakandi Tehaseid 1930ndate aastate lõpul kui kõige eeskujulikumat ja elujõulisemat ettevõtet kodanlikus Eestis.

7. jaanuaril 1939. aastal liidetakse aktsiaseltsi maaüksusele seni Gerhard Lukkile kuulunud 740,19 ha maad. AS Järvakandi Tehased põllumajandusliku maa suurus on seejärel 1068,989 ha.

16. detsembril 1939. aastal tegid aktsionärid ettepaneku AS Järvakandi Tehased veelgi laiendada. Uue kaubanduse- ja tööstuseaktsiaseltsi põhikirja kohaselt oli aktsiaseltsil õigus: „...avada lubjakivi-, liiva- ja dolomiidikaevandusi, kaubelda igasuguste kaupade ja tööstussaadustega, oma tööstusalaste ainetega ja importkaupadega nii Eestis kui ka välismaal...“

18. jaanuaril 1940. aastal kinnitas Majandusministeerium uue aktsiaseltsi põhikirja. Aktsiaseltsile valiti uus juhatus. August Jürima – juhatuses esimees, August Siirak – juhatuses aseesimees, Viktor Päts – juhatuses liige, Aleksander Oinas – juhatuses liikme asetäitja. Juhatuses esimees ja tema asetäitja olid oma ametikohtadel juba 1934. aastast. Uutest juhatuse liikmetest oli Viktor Päts advokaat ja kindlustustegelane, president Konstantin Pätsi poeg ja Aleksander Oinas tööstur, kauaaegne riigikontrolör, osalenud Eesti-Vene rahuläbirääkimistel. Suurejoonelistele plaanidele tõmbas kriipsu peale 1940. aasta 21. juuni.

Lühidalt töötajate elust. 1935. aastal avati tänase Nõlva tänava majas nr 4 velskripunkt ja ap- teek. Järvakandi velsker Alfred Joosep Pervik oli kindla käega mees, kellel tuli sageli ömmelda klaasivabrikus saadus lõikehaavu. Töölised võisid olla haigekassa liikmed, tasudes 2 % palgast liikmemaksu. Haigekassa liige sai igal aastal 10 lehega meditsiiniiraamatu, millega sai 10 korda aastas tasuta arsti juures käia. Tööliste arv aktsiaseltsis ulatus 30ndate lõpus tuhandeni. 1933. aastal kuulus aktsiaseltsile Järvakandis 32 elumaja, millele lisandusid barakktüüpi ühiselamud ja elamud Eidaperes. Samal ajal ehitati asulasse saun koos pesuköögiga. 1938/39 õppeaastal muudeti Järvakandi klaasivabriku erakool avalikuks 6klassiliseks kooliks. Kuna õpilasi oli üle saja, tekkis vajadus korraldada koolimaja järele. Uue koolimaja ehitamiseks tegi vald pikaajalist pangalaenu. Ka aktsiaselts laenas 20 000 krooni ja eraldas tasuta metsamaterjali ning 2,011 ha maad ehituskruudiks. Koolimaja ehitaja leiti vähempakkumise väljakuulutamise teel. Vähempakkumise võitis Jaan Reino, kes kohustus uue koolimaja ehitama 23 000 krooni eest. 19. detsembril 1939. aastal andis ta oma töö üle. Nõudega kõrvaldada tühised vead võeti ajakohane keskküttega koolimaja vastu. Tegelikult ehitati plaanitud hoonekompleksist välja vaid lõunatiib. Maja plaaniti arvestusega, et seda saaks vajaduse korral laiendada. Mõõdus 25 aastat, enne kui leiti võimalused juurdeehituse tegemiseks.

1937. aastal alustas Järvakandis tööd suvine lasteaed, kus kasvatajateks oli pedagoogikakoolide praktikandid. 1944. aastal muudeti suvine lasteaed aastaringseks lasteaiaks – Järvakandi lastepäevakodu eelkäijaks.

Kolmekümnendatel aastatel tegutses agaralt Järvakandi Haridusselts, kus olid järgmised ringid: laulukoor, teatriring (juhatus Leonhard Mikiver, veteran, kes pühitses 1979. aastal 50ndat tööaastat tehastes), aianduse ja kodukorralduse õpiring, Eesti ajaloo õpiring. Laulukoori juhendas Järvakandi 6-klassilise algkooli direktor Johannes Särekanno. Koolidirektorina sai J. Särekanno töötada 1938. aastast oma vangistamiseni 1945. aasta kevadel. Laulukoor esines aktiivselt kõigil ümbruskonna pidudel ja ka Pärnumaa laulupeol. Spordielus olid valitsevad kergejõustik ja sportmängud: võrkpall ja jalgpall. Võrk- ja jalgpallivõistkonnad korraldasid kohtumisi ümbruskonna kõigi asulate võistkondadega. Võisteldi Kaismal, Kergus, Lelles, Kehtnas, Raplas ja Väandras.

Enno Alliksaar

Maailmaturu kütusehindade mõjust Järvakandi kaugküttetarbijatele (alg lk 2)

Sellised kombijaamad aitavad kasvava energiatarbimise juures pidurdada primaarenergia tarbimise kasvu ja pidurdada CO2 emissiooni, mis ongi EL-i peamiseks eesmärgiks ja „eurorahade“ saamise eelduseks.

Kui EL soosib koostootmist, siis Eesti seadusandlus veel mitte täiel määral. Takistuseks on ikka põlevkivienergeetikat soosiv Eesti Energia. Eesti kauples elektrituruga avamiseks liitumiskõnelustes EL-iga endale üleminekuperioodi. Praegu on elektriturgu avatud ainult nn vabatarbijatele (aastane tarbimine ületab 40 GWh), kuid 2008. aasta lõpuks peab elektriturgu avatud olema juba 35 %-le tarbijatest ja 31.12.2012 peab Eestis olema elektriturgu täielikult avatud. Seega on problemaatiline leida ostja kombijaamas toodetavale elektrile seni, kuni elektriturgu on veel täielikult avamata.

Eesti riik on seadnud endale kütuse- ja energiamajanduse riiklikus arengukavas aastani 2015 eesmärgiks saavutada aastaks 2020 ja soojuse elektri koostootmisjaamades toodetud elektri osakaaluks 20 % brutotarbimisest.

Kuid ka praegu on, vaatamata mõningatele raskustele, võimalik arendada maagaasil baseeruvat koostootmist. Viimati läks käiku kombijaam Sillamäel. Lähitulevikus on koos maagaasi jõudmisega Pärnusse oodata sealgi kombijaamade ehitust. Koos trassi ehitusega käib seal ka juba arendustegevus.

Koostootmisjaama võimalikkusest Järvakandis kirjutati edaspidi.

Kokkuvõtvalt võib öelda, et järvakandilasest kaugküttetarbijat ootab soojuse tootjast sõltumatutel asjaoludel ees soojusenergia piirhinna tõus. Püüame Eesti Gaasiga läbirääkimistel saavutada meie kõigi jaoks halbadest variantidest soodsaima. Jääme ootama ka positiivseid uudiseid ministeeriumi ja vabariigi valitsuse tasandil

Konkreetselt taotletava soojusenergia piirhinna suurusel, mis võiks ja peaks kehtima hakkama Järvakandi kaugküttetariifis 1. jaanuarist 2006, informeerime kaugküttetarbijaid esimesel võimalusel.

Leho Lindmaa

OÜ Järvakandi Soojus tegevjuht

IX mini-superliiga JÄRVAKANDI KÜMP '05

23. juulil kogunesid Järvakandi gümnaasiumi staadionile kümnevõistluse harrastajad, et õhtuks välja selgitada endi seast visam. Võistluste ettevalmistamine võttis seekord palju energiat, sest "Rabarock" oli endast järele jätnud staadioniraja asemel kenakese murdmaaraja. Kui laupäeva hommikuks oli rada oma jõudude ja tuletõrjeauto abil siiski rahuldavalt jooksukõlblikuks muudetud, tuli uus "vaenlane" - vihm. Eks ilm oligi põhjuseks, mis osad potentsiaalsed tegijad koju kotile jäid!? Või oli see siiski midagi muud, eks iga tulemata jääja ise teab.

Võistlus ise kulges meeldivalt ja asjalikult lõbusalt ning hoovihm sadas enamasti kahe ala vahel.

Võitjakarika sai endale seekord Artur Saaliste võistluste rekordit tähistava summaga 5228 punkti, teine oli oma isikliku margiga (4496 punkti) Marek Zahkna ja kolmas Margus Sepp (4029 punkti). Ka neljandaks tulnud Tanel Kurisoo püstitas isikliku rekordi (2603 punkti).

Võistkondlikult purustati senikehtinud rekord (13210 p.) koguni kolmesaja punktiga (13753).

Pärast rasket tööpäeva ootas kõiki võistlejaid ja kohtunikke ees kosutav saun, kus pandi maha sihid juba kümnenda juubelikümpii suunas. Juubeliüritusele on kutsutud kõik. Head harjutamist.

XXVI Järvakandi lahtised võistlused kergejõustikus

IV Järvakandi päevade raames peeti maha ka kaks traditsioonilist spordiüritust. 6.augustil koolistaadionil toimunud lahtistel kergejõustikuvõistlustel on 1980. aastast võistluste pealaks olnud kuni 18 a. noormeeste kaugushüpe. Sel aastal oleks karikas peaaegu omanikuta jäänud, kuid 4-aastane Andre Uusen tõi kastanid tulest välja - 1.45 ei ole kaugushüppe absoluutses mõttes väga suur number, kuid omaeliste saes OK. Potentsiaalsed karikanõudlejad olla panustanud eelmisel õhtul toimunud karaokeõhtule ja kui ikka kaht asja teha ei jaksa, siis ...

Teiseks pealaks on teist aastat meeste kettaheide ja seal rändab legendaarse spordimehe Oliver Puri nimeline rändkarikas, kes ka ise omal ajal kõva heitja oli. Sel aastal jäi võija tulemus küll Oliveri margile kolme meetriga alla, kuid Martin Liiva heidetud 40.18 on siiski väärt saavutus. Teine oli vanameister Lembit Zahkna (37.65) ja kolmas Margus Sepp (34.34). Neidudest heitis korraliku tulemuse Sandra Šefer (28.18).

Võistluste populaarseimaks alaks kujunes aga "Järvakandi rahvusala" vasaraheide (10 meest ja 3 naist). Meestest võttis viimase heitega esikoha Meelis Kulbert (36.62), tõrjudes teiseks Lembit Zahkna (35.90), kolmas oli Jaan Viertek (34.88), edestades vaid 2cm Lembit Talpseppa (34.86).

Alade tulemused: VASARAHEIDE: Naised: 1.Erika Šefer (17.80), 2.Marianne Sepp (16.86), 3.Sandra Šefer (15.29); KAUGUSHÜPE: T 13 - 18 a: 1.Sandra Šefer (4.17), 2. Mari Luik (4.10); T kuni 12a: 1.Susann Šefer (2.40); mehed: 1.Marek Zahkna (5.71), 2.Raimo Merekivi (5.00), 3.Tanel Kurisoo (4.49).

200m JOOKS: T 13 - 18a: 1.Sandra Šefer (30,8), 2.Mari Luik (31,6); T kuni12a: 1.Susann Šefer (53,7); mehed: 1.Marek Zahkna (26,7); KUULITÕUGE: mehed: 1.Martin Liiva (11.79), 2.Lembit Zahkna (10.84), 3.Raimo Merekivi (10.38). Väljaspool arvestust tõukas veteranide klassis 6-kg kuuli Päivo Nõmmik (13.19), heitis ketast (1,5 kg - 37.90) ja vasarat (6 kg - 40.85). Lembit Talpsepp heitis 1,5-kg ketast 36.67 ja 6-kg vasarat 39.65.

Heitjad saavad üksteiselt mõõtu võtta juba sügisel (septembri lõpp või oktoobri algus) ja seda heidete mitmevõistluses.

XIX Järvakandi alevijooks

Pühapäeval 7. augustil joosti võidu läbi alevi ja auhindadeks spetsiaalselt selleks päevaks klaasist puhutud karikad. Kuigi ilmataat natuke hirmutas ja veel pool tundi enne starti valas vägevalt vihma, kulges jooks igati mõnusates tingimustes. Starti tuli sel aastal 34 vaprat, aga kahjuks ei olnud nende hulgas ühtegi naisteklasi jooksjat. Pealtvaatajaid jagus stardi-finiši paika aga meeldivalt rohkesti ja see tõstis kindlasti jooksjate tuju. Kvalitatiivse poole pealt niipalju, et sündis ka üks trassi rekord ja sellega sai hakkama Kerti Kesküla (Hertu). 2,8km distantsi läbis ta suurepärase ajaga 10.49,9 ja võttis rekordi oma vanemalt õelt Kairilt, kes 1999.a. läbis sama maa 38 sekundit aeglasemalt. Kõige noorem jooksja oli 4-aastane Andre ja vanim 55-aastane Ats Kohilast, edukaim perekond oli Kesküla Hertu külast.

Tulemused: EELKOOLIEALISED TÜDRUKUD (0,5KM): 1.Susann Šefer (2.36,6), 2.Emili Lempu (4.12,3); EELKOOLIEALISED POISID (0,5KM): 1.Tõnu Algre (3.04,4), 2. Markus Sepp (3.08,7), 3. Andre Uusen (3.51,4);

TÜDRUKUD 8 - 12a (2,8KM): 1. Kerti Kesküla (10.49,9), 2.Karin Jõema (12.30,7), 3.Kristina Jõema (12.42,3); POISID 8-12a (2,8KM): 1. Steven Sepp (10.48,2), 2.Egert Tomingas (12.24,3), 3.Vaiko Licht (12.28,6); NEIUD 13-18a (2,8KM): 1.Kairi Kesküla (11.35,6), 2.Sandra Šefer (12.14,3), 3.Kadri Kesküla (12.18,4); NOORMEHED 13-18a,(4,5KM): 1.Silver Šefer (20.44,7), 2.Martin Reim (20.44,8); MEHED (4,5KM): 1.Erko Ōunapuu (14.39,8), 2.Margus Sepp (18.30,5); NAISVETERANID (2,8KM): 1.Liilia Kesküla (10.59,4), 2.Erika Šefer (13.50,2); MEESVETERANID (4,5KM): 1.Andrus Pajur (15.38,5), 2.Andrus Ründal (17.01,3), 3.Ats Kütt (17.30,6).

Ka alevijooksul on tuleval aastal juubel - XX. See number tähendab lahtiseletatult seda, et kümme korda joosti alevi ühest otsast teise ja tagasi. Peale vahepealset pausi on nüüd üheksa korda joostud alevi vahel ja ehk tuleks XXI jooks viia juba metsa vahele (selleks ajaks on ka terviserada äkki ilmet võtnud) - on julgeid rohkem. Igal juhul on plaanis juba järgmisel aastal lasta rajale ka ilma numbrita lõbuliikurid ja kepikõndijad.

Margus Sepp

Kohvik Eliis avas uue söögisaali

Augustis avas uue söögisaali kohvik Eliis. Laiendustööde käigus remonditi uue ruumi seinad, põran ja lagi, teostati vajalikud sanitaarjms tööd. Tänu laiendusele saadi juurde 30 kohta.

Tööd teostas OÜ Krive Ehitus ja kohalikud alltöövõtjad. Siinkohal soovib kohviku personal abi ja tubli töö eest tänada Vahur Lichti, Kaupo Tomsonit, Rauno Rohti ja Siim Luike.

Kohvik Eliis pakub endiselt hommiku- ja lõunasööki ning erinevaid kondiitritooteid.

Alates 1. septembrist on kohvik lahti kella 9.00 – 16.00.

1. septembril toimub kohvikus **kondiitritoode** laendatud müük (müügil tavapärasest suurem sortiment kondiitritooteid).

Uut dokumenti on lihtne taotleda posti teel

Inimestel, kellel lõpeb isikutunnistuse (ID-kaardi) või passi kehtivusaeg, on kõige lihtsam ja mugavam uut dokumenti taotleda posti teel. Posti teel taotlemise võimalust saavad kasutada need, kellele on varem Kodakondsus- ja Migratsiooniameti (KMA) poolt dokument väljastatud. Kui isikut tõendavat dokumenti taotletakse esmakordselt, tuleb pöörduda KMA teenindusbüroosse. Posti teel taotlemiseks on tarvis kokku koguda vajalikud dokumendid ja saata need KMA-le ning kuu möödudes võib sobivasse pangakontoris või KMA teenindusbüroosse uuele dokumendile järele minna. Isikut tõendavat dokumenti taotlema hakates tuleks esmajoonel taotleda isikutunnistust. Pass on eelkõige reisidokument, mis ei ole kohustuslik.

Posti teel taotlemiseks on vaja ümbrikusse panna:

- **täidetud taotlusankeet;**
- **1 värvifoto**, ka siis, kui taotlete isikutunnistust ja passi koos;
- **riigilõivu tasumist tõendav dokument;**
- nimemuutuse korral lisaks nimemuutust tõendava dokumendi (abielutunnistuse või nimemuutmistunnistuse) koopia.

Välisriigis väljaantud dokument peab olema legaliseeritud või apostilliga kinnitatud ja tõlgitud eesti keelde (v.a. juhul, kui dokument on inglise või vene keeles). Tõlge peab olema notariaalselt kinnitatud.

Tähtis on meeles pidada, et taotlusdokumendi koopia esitamisel peab koopia vastavust originaaldokumendile kinnitama allkirjaga koopia igal andmetega leheküljel. Allkirjale lisatakse allkirja andmise kuupäev.

Taotlusankeedi leiab internetiaadressilt www.pass.ee, samuti saab taotlusankeedi KMA teenindusbüroodest. Kui isikutunnistust ja passi taotletakse koos, saab taotluse esitada ühel ankeedil. Viimast on võimalik täita nii arvutis kui ka käsitsi. Pärast arvutis täitmist tuleb ankeet välja printida, allkirjastada ja kleepida ankeedile foto.

Käsitsi täites on vajalik kasutada tumedat kirjutusvahendit, see tagab andmete säilimise ankeedil. Ankeet tuleb täita eesti keeles ladina tähestiku trükitähtedega ning sellel ei tohi olla parandusi. Täita tuleb kõik väljad, mis on ette nähtud täitmiseks taotleja poolt. Ankeedi ülaservas asuvasse kasti peab taotleja kirjutama tumeda tindipliiatsiga oma allkirja. Juhul, kui 15- kuni 18-aastase lapse eest esitab taotluse lapsevanem, tuleb ankeedi ülaservas olevasse kasti kirjutada allkirjanäidis lapsel ja taotluse lõppu andmeid kinnitav allkiri lapsevanemal. Allkiri peab olema kirjutatud ühtlaselt tugeva joonega ning see ei tohi ületada etteantud piire.

Dokumendifoto peab olema pildistatud otsevaates, ilma peakatteta ja erariietes. Neile, kes kannavad prille, soovitatatakse pildistamist ilma prillideta. Toonitud klaasidega prillid on keelatud. Foto peab olema originaalfoto, see ei tohi olla välja lõigatud teisest fotost või välja trükitud arvutist. Fotol ei tohi olla näpujälgi, kriimustusi ega muid defekte. Foto taha soovitame ettevaatlikult kirjutada nime, jälgides, et pilt ei saaks viga (see on eriti oluline, kui inimesed saavad mitu taotlust koos).

Riigilõivu tasumine. Riigilõiv alla 15-aastase lapse passi eest on 75 krooni ja isikutunnistuse eest 25 krooni. Kui taotletakse isikutunnistust koos passiga, siis 100 krooni.

Riigilõiv üle 15-aastase isikule on passi eest 150 krooni, isikutunnistuse eest samuti 150 krooni. Kui taotletakse isikutunnistust koos passiga, siis 250 krooni.

Pangaülekandega tasumisel tuleb märkida: saaja nimi: Maksu- ja Tolliamet; saaja konto: 10052032262003 (Ühispangas) või 221013264340 (Hansapangas); viitenumber: 1002146 (Eesti kodanikud), 1002049 (välismaalased); selgitus: *märkige toimingut nimetus, mille eest ja isiku nimi, kelle eest riigilõivu tasuti.*

Posti teel taotlemisel tuleb ümbrikusse panna riigilõivu tasumist tõendav dokument või kirjalikud andmed riigilõivu tasumise kohta (sobib ka internetipanga maksekorralduse väljatrükk).

Kui kõik vajalikud dokumendid on kokku kogutud, siis jääb üle need kinnises ümbrikus postitada aadressil: TAOTLUS, Kodakondsus- ja Migratsiooniamet, Sõle 61a, 10313 TALLINN

Ümbriku võib viia ka sobivasse KMA teenindusbüroosse ja panna seal selleks ettenähtud postkasti.

Selle kohta, et dokumendid on jõudnud KMAsse - taotlus registreeritud ja menetlusse võetud - saadetakse taotlejale kirjalik teatis. Kui juhtub, et ankeet on valesti täidetud või puudub mõni vajalik dokument, siis võtab KMA spetsialist täpsustuste tegemiseks täiendavalt ühendust.

Isikutunnistuse ja/või passi taotluse KMA-sse jõudmisest dokumendi väljastamiseni kulub 30 päeva.

Isikutunnistuse või isikutunnistuse koos passiga saab kätte taotlejale sobivast Hansapanga või Eesti Ühispanga kontorist. Sobiva kontori saate valida kodulehelt www.pass.ee ning see tuleb märkida taotlusankeedile. Kui taotletakse ainult passi, siis selle saab kätte KMA teenindusbüroost. Sobiva teenindusbüroo saab samuti valida kodulehelt www.pass.ee ning see tuleb märkida taotlusankeedile.

Lisainformatsioon KMA koduleheküljelt www.pass.ee või KMA infotelefonilt 612 69 79.

*Elo Allemann
KMA pressiesindaja*

Konkurss

Seoses juhataja siirdumisega teisele tööle

Järvakandi vallavalitsus kuulutab välja konkursi Järvakandi lasteaia Pesamuna juhataja vaba ametikoha täitmiseks tähtajaga kuni viis aastat.

Kandidaadilt eeldame:

- eelpedagoogilist kõrgharidust ja vähemalt kolmeaastast pedagoogilise töö staaži koolieelses lasteasutuses ning läbitud või soovi läbida 160-tunnine juhtimiskoolitus

või

- muud pedagoogilist kõrgharidust ja vähemalt viieaastast pedagoogilise töö staaži koolieelses lasteasutuses ning läbitud 160-tunnist eelpedagoogika kursust ja läbitud või soovi läbida 160-tunnine juhtimiskoolitus.

Kandideerijal palume esitada avaldus, CV ja ametikohale esitatud nõuete vastavust tõendavate dokumentide koopiad 31.augustiks 2005 märgusõnaga „Konkurss“ aadressil Järvakandi Vallavalitsus, Tallinna mnt 17, 79101 Järvakandi, Rapla maakond.

Pakendikonteinerite kasutamisest

Viimastel nädalatel on lisaks juba aastaid alevis kasutusel olnud taarakonteineritele (silindrikujulised metallkonteinerid) mitmele poole paigaldatud ka pakendikonteinereid ning paberi- ja kartongikonteinereid.

Konteinerite haldajate poolt on laekunud signaale, et erineva otstarbega konteinerite rohkus on ilmselt alevielanike seas esialgu põhjustanud teatavat segadust. Seetõttu juhime veelkord tähelepanu sellele, mida millistesse konteineritesse ladustada tohib:

- nn **taarakonteinerid** (vanad): klaas-, plast- ja plekhtaara (asuvad *Staadioni 8, Tallinna mnt. 33, kino juures, teenindusmaja - ja rahvamaja taga*)
- **paberi- ja kartongikonteinerid**: ainult paber ja papp. (asuvad *Tallinna mnt 33, Staadioni 8 ja kino juures*)

Paberi- ja kartongikonteineritesse palume mitte panna kilet, õli ja rasvaineiga määratud paberit jne;

- **pakendikonteinerid**: plastpakend (nt jogurti- ja võitopsid, toiduõli-, ketšupi- ja šampoonipudelid jms), metallpakend (nt konservikarbid, metallkaaned ja -korgid jms), joogikartong (nt mahlakartong jms), kilepakend (nt kilekott, piimakilepakend) NB! Pakendid peavad olema tühjad ja võimalusel kokku pressitud. (asuvad *Staadioni 4, 6 ja 8 juures*)

- **ohtlike jäätmeid sisaldavad pakendite konteiner**: aerosoolpudeleid, kodukeemia-, liimi-, värvi- ja lahustipakendeid), kummist tooteid, mänguasju, valgustuspirne jms (asub *OÜ Järvakandi Kommunaal hoovil*)

Taara vastuvõtupunkt avatud taas tavapärasel aegadel.

Vallavalitsus

PT Invest AS ostab kasvavat metsa ja metsamaad.

Tel 5053391, tel/fax 6570079

8.oktoobril Rapla linnas Vesiroosi Gümnaasiumis II KARTULIPÄEV

- Seminarid, loengud
- Kartulitoidud
- Nunnukonkurss
 - *too näitusele oma koduaias kasvanud suurim köögivilj ja kartul*
 - *Parimad „Nunnud” pärjatakse auhir.*
- Kultuuriprogramm kogu perele
- Näitused
- Käsitöölaad
- Sügislaad
 - *võimalik varuda sügisande talveks ja seemnekartulit järgmiseks aastaks*

.Tule kauplema, ostma!

Rapla Maakonna Külade Liit
Info 51 28931, ivi.sark@mail.ee

Küla tuleb linnale külla!

Juulis jäädavalt lahkunud

Elmar Pugri 19.01.1924 – 06.07.2005
Aleksandra Skripnik 20.01.1916 – 18.07.2005
Jüri Koha 23.03.1938 – 22.07.2005

OÜ LANDEKER

Ostame kasvavat metsa, metsamaad ja raieõigust

- hind kuni 120000 kr. hektar, (ka läbi raiutud ja hüpoteebiga)
- ettemaksu võimalus
- maamõõtmine
- nõustamine ja abi asjaajamisel.

Telefon **4894055, 5110415, 5179866**, faks **6335576**, Rapla, Tallinna mnt 14, kab3322

Õnnitleme

	90	
Elisabet Pauts		30.09.1915
	85	
Ivan Junolainen		23.09.1920
	80	
Marta Talvik		18.09.1925
	75	
Evi Karv		05.09.1930
Elsa Salm		27.09.1930
	70	
Jekaterina Smirnova		09.09.1935